

एम. बी. एस. इंटरनेशनल स्कूल
सेक्टर - 11, दवारका
वार्षिक परीक्षा
सत्र 2019- 20
अभ्यास प्रश्न पत्र
विषय - संस्कृत
कक्षा - सातवीं

पूर्णांक: 40

सामान्य निर्देश:

- सभी प्रश्न ध्यानपूर्वक पढ़ें।
- सभी प्रश्न करने अनिवार्य हैं।
- सभी प्रश्नों के अंक उनके सामने दिए गए हैं।
- लेख सुंदर व साफ़ लिखिए।

1. अधोलिखितम् अनुच्छेदम् पठित्वा संस्कृतभाषायाम् उत्तराणि लिखत-
गंगा एका पुण्यतमा नदी अस्ति। इयम् 'देवी', 'सुरसरिता' चापि कथ्यते। अस्याः
जलम् अतीव पवित्रम्, शीतलम्, मधुरम् चास्ति। अस्याः पवित्रम् जलम् सर्वेषु धर्मकार्येषु
प्रयुज्यते। विदेशीयाः अपि पवित्रम् गंगाजलम् अम्रितम् इव बहुमूल्यम् मत्वा शिरसि
धारयन्ति। अस्याः तटे हरिद्वारम्, प्रयागः, वाराणसी च हिन्दुनां प्रसिद्ध - तीर्थस्थलानि
सन्ति। गंगास्नानम् अतीव महत्त्वपूर्णम् मन्यते।
क) एकपदेन उत्तरत - 1
i. गंगा कीदृशी नदी अस्ति? 1
ii. अस्याः जलम् कीदृशम् प्रयुज्यते? 1
ख) पूर्णवाक्येन उत्तरत -
i. अस्याः तटे कानि तीर्थस्थलानि सन्ति? 3
2. चित्राणि दृष्ट्वा मञ्जूषायाः पदसहायताया च रिक्तस्थानानि पूरयत - 3

3. मञ्जूषा - पिपासुः, पाषाणखण्डानि, समर्थः
i. वने एकः----- काकः आसीत्।
ii. सः----- घटे अक्षिपत्।
iii. काकः जलम् पातुं अभवत्।
3. मञ्जूषायाः पदानि गृहीत्वा संवादम् पूरयत - 5

मञ्जूषा - दस्युः, रत्नाकरः, अरचयत्, पठति, ग्रन्थः, रामायणम्
मातामहि - सोम्ये! अहं----- पठामि।
दोहित्री - रामायणे कस्य कथा वर्णिता?

- मातामहि - रामायणे रामस्य सम्पूर्णकथा वर्णिता ।
दोहित्री - केन रचितः एषः-----?
मातामहि - इमं ग्रन्थं महर्षिः वाल्मीकिः ----- ।
दोहित्री - किं----- एव अनन्तरं वाल्मीकिः अभवत् ?
मातामहि - आम् पुत्रि !
4. समानार्थकपदानि चित्वा लिखत - 2
क) नयनम् ख) भूमिः
5. विलोमपदानि लिखन्तु - 2
क) कठोरः ख) पुरातनम्
6. अधोलिखितानां संख्यानां संस्कृतपदानि लिखन्तु - 2
57, 67
7. निम्नलिखितानां शब्दानां हिन्दीभाष्याम अर्थं लिखत - 2
क) आश्रयः ख) सेतुः
8. रिक्तस्थानानि पूरयत - 2
क) बाला आपणात् ----- फलानि आनयति । (भ्रातुः / भ्रात्रे)
ख) तव ----- कुत्र जिविकोपार्जनं कुरुतः ? (भ्रातरः / भ्रातरो)
9. उपयुक्तकथनानां समक्षम् 'आम्' अनुपयुक्तकथनानां 'न' इति लिखत - 2
क) वने व्याघ्रः गर्जति । ( )
ख) पुष्पेषु चित्रपतङ्गा डयन्ते । ( )
10. मेलयत कुरुत - 3
(क) (ख)
i. चिकित्साशास्त्रे न भ्रातृभाज्यं न च भारकारि ।
ii. न चोरहार्यं न च राजहार्यम् रत्नेर्विना भूषणम् ।
iii. सत्कारायत्नं कुलस्य महिमा चरकसुश्रुतयोः योगदानम् ।
11. एकपदेन उत्तरत 2
क) वृक्षस्य अध कः आगतः ?
ख) का भोगकरी ?
12. रेखाङ्कितपदानि आधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत (कोई पाँच)- 2
क) गजस्य वधनेव मम दुःखम् अपसरेत् ।
ख) विद्यावहीनः नरः पशु अस्ति ।
13. पूर्णवाक्येन उत्तरत 4
क) चटका काष्ठकूटम् किम् अवदत् ?
ख) भाग्यक्षये आश्रयः कः ?
14. रिक्तस्थानानि पूरयत - 3
विभक्ति एकवचनम् द्विवचनम् बहुवचनम्
क) प्रथमा बालकः ----- बालकाः
ख) द्वितीया ----- बालको बालकान्
ग) तृतीया बालकेन बालकाभ्याम् -----
15. लङ्कारस्य उचितेः रूपे रूपेः रिक्तस्थानानि पूरयत- 3
क) पुरुषः एकवचनम् द्विवचनम् बहुवचनम्
प्रथमः अहसत् ----- अहसन्
ख) मध्यमः ----- अहसतम् -----